

Sygn. akt V CSK 209/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa W. Ł.

przeciwko E. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 października 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 grudnia 2019 r., sygn. akt V AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w K. rozstrzygając sprawę W. Ł. przeciwko E. Z. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 46.640 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy o dzieło, oddalając powództwo w pozostałej części.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 16 grudnia 2019 r. orzekając na skutek apelacji obu stron, uwzględnił apelację powódki w ten sposób, że w miejsce kwoty 46.640 zł zasądzi kwotę 120.273, 29 zł z ustawowymi odsetkami, oddalił apelację pozwanego i rozstrzygnął o kosztach procesu za obie instancje.

U podstaw rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że pozwany niewłaściwie wykonał swoje zobowiązanie położenia jastrychów i nie udowodnił - do czego był zobowiązany z mocy art. 471 w zw. z art. 6 k.c. - że wadliwość jego robót wynikała z okoliczności, za które nie ponosił okoliczności.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wniósł pozwany. Wnosząc o jej przyjęcie do rozpoznania wskazał na skrajnie różne orzeczenia jakie zapadły do tej pory w sprawie oraz występowanie w niej istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do odpowiedzi na pytania:

1. czy ciężar dowodu w całości spoczywa na pozwanym dłużniku w zakresie wykazania, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi – nawet wówczas, gdy treść zobowiązania pozostawała niedookreślona przez zamawiającego (powódkę) w zakresie jej oczekiwań oraz parametrów dotyczących dzieła?
2. czy na gruncie art. 471 k.c. na wierzycielu spoczywa ciężar udowodnienia nie tylko niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, szkody wynikającej z tego faktu, związku przyczynowego, ale też tego, że zobowiązanie dłużnika w danej sytuacji istniało, a także jaka była treść tego zobowiązania ?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżących, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wydawanie przez Sądy w toku rozpoznawania sporu różnych orzeczeń odpowiednio oddalających powództwo, uwzględniających je w całości lub w części – jak to miało miejsce w okolicznościach sprawy - nie dowodzi ani jej skomplikowania ani istnienia w niej istotnych problemów wykładniczych. W konsekwencji tak sformułowana przesłanka nie może być samodzielną przyczyną kasacyjną (art. 398⁹ § 1 k.p.c.) , a mogłaby być podstawą przyjęcia skargi do rozpoznania, gdyby świadczyła - jak przekonuje skarżący - o istnieniu w niej istotnych zagadnień prawnych, na tle regulacji art. 471 w zw. z art. 6 k.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl., z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, niepubl., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, niepubl., i z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, niepubl.). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, niepubl.).

Zagadnienia prawne sformułowane przez pozwanego nie spełniają wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań.

Po pierwsze, zostały one oparte na założeniu, że powódka nie wykazała treści obciążającego pozwanego zobowiązania, co nakładało na niego niemożliwy do zrealizowania obowiązek wykazania należytego wykonania zobowiązania, które pozostały niedookreślone przez zamawiającego. Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika natomiast, że powódka udowodniła, iż na etapie podjęcia się przez pozwanego przełożenia jastrychów, po odmowie przyjęcia dotychczas wykonanych prac, znał on już wszystkie wymogi techniczne dotyczące standardu w jakim prace miały być wykonywane, a mimo to zrealizował je wadliwie. Sąd Apelacyjny przyjął zatem – co pomija skarżący – że ostatecznie treść obciążającego go zobowiązania została dookreślona przez powódkę.

Po drugie, problematyka art. 471 w związku z art. 6 k.c. jest przedmiotem bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego, a uzasadnienie wniosku nie dostarcza argumentów przemawiających za potrzebą dodatkowej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Nie ma wątpliwości, że istota normy zawartej w art. 471 k.c. wyraża się jedynie wykorzystaniem konstrukcji winy domniemanej, czego nie można identyfikować z istnieniem domniemania istnienia przesłanek kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej, których udowodnienie musi nastąpić zgodnie z regułą art. 6 k.c. Istnienie zobowiązania oraz to że na dłużniku ciążył określony obowiązek musi zatem wykazać wierzyciel (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1973 r., III CZP 32/73, OSPiKA 1974, nr 7-8, poz.153 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1997 r., II CKN 531/97, niepubl., z dnia 5 grudnia 1998r., III CKN 360/97, niepubl., i z dnia 22 stycznia 2010 r., V CNP 52/09, niepubl.)

Lektura wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje, że skarżący nie formułuje nowych, dotąd nie rozstrzygniętych problemów wykładniczych dotyczących rozkładu ciężaru dowodu w przypadku nie wykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania lecz zarzuca Sądowi Apelacyjnemu wadliwe obciążenie go ciężarem dowodu w okolicznościach sprawy.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.